

De Krijtberg, 2 juli 2023. Dertiende zondag door het jaar. Mt. 10:37-42, overige lezingen 2 Kon. 4:8-11.14-16a, Rom. 6:3-4.8-11

Peter van Dael SJ

EEN NIEUWE GEMEENSCHAP

Wie zijn leven verliest omwille van Mij, die zal het behouden.

Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van Mij, is Mij niet waard, en wie meer houdt van zijn zoon of dochter dan van Mij, is Mij niet waard. Lastige woorden die Jezus aan de apostelen meegeeft wanneer hij ze erop uitstuurt om zijn boodschap uit te dragen. Jezus staat met deze uitspraak niet alleen. Een oude Joodse tekst stelt de vraag wie je het eerst moet helpen: je vader of je leraar, wanneer beiden iets verloren hebben, of een zware last moeten tillen, of in de gevangenis zitten. Het antwoord luidt dat je eerst je leraar moet helpen, en dan pas je vader: je vader heeft je in déze wereld neergezet, maar je leraar, die je wijsheid leert, brengt je tot het leven van de toekomstige wereld.

Vader, moeder, zoon en dochter hebben allen te maken met jezelf. Je hebt van je ouders het leven gekregen, en jij leeft weer voort in je kinderen. Ouders en kinderen horen bij jezelf, je kunt jezelf niet zien zonder hen, zij maken deel uit van je leven. Dat werd vooral in vroegere tijden en in het oude Oosten zo aangevoeld. Toen ging het eigen individu veel meer op in de familiegemeenschap dan thans in onze maatschappij het geval is. Wat Jezus en die oude Joodse tekst willen zeggen is dat er meer is dan je eigen leven binnen je eigen familie. Rond Jezus ontstaat een nieuwe familie, die niet door de banden van het bloed is verenigd, maar door de idealen van het 'rijk Gods', Gods nieuwe wereld. Al eerder hoorden we in het evangelie van Mattheüs hoe Jakobus en Johannes hun vader Zebedeus achterlieten en Jezus volgden (4:22).

Er is meer dan het eigen leven. Jezus wijst op de rijkdom die buiten het eigen leven ligt. In dit verband citeer ik ook de volgende woorden uit het evangelie van vandaag: *Wie zijn leven probeert te behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van Mij, die zal het behouden.* Zijn leven behouden is vasthouden aan jezelf en niet verdergaan. Je leven verliezen betekent verdergaan dan jezelf, je openen voor wat meer is dan jezelf.

Wie jullie ontvangt..., ontvangt Hem die Mij gezonden heeft.

De eerste helft van de evangeliëlezing gaat over de apostelen, die zich voor Jezus en de nieuwe wereld van God hadden opengesteld. De tweede helft gaat over de mensen die de apostelen ontvangen en open staan voor hun boodschap. Wanneer zij de apostelen ontvangen, ontvangen zij meer dan de hen alleen: zij ontvangen Jezus, zij openen zich voor Gods nieuwe wereld. Om de woorden van het evangelie te gebruiken: *Wie jullie ontvangt, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die mij gezonden heeft.*

Jezus gebruikt in dit verband het woord 'loon': *Wie een profeet ontvangt... zal als een profeet beloond worden, en wie een rechtvaardige ontvangt... zal als een rechtvaardige beloond worden. En wie een van deze geringe mensen een beker koel water te drinken geeft..., ik verzeker jullie: die zal zeker beloond worden.* Wanneer Jezus spreekt van profeten en rechtvaardigen, die ontvangen moeten worden, bedoelt hij de apostelen. De apostelen worden ook als *deze geringe mensen* aangeduid, die een glas water krijgen. Degenen die openstaan voor de apostelen en hun boodschap, ontvangen het loon van een profeet of van een rechtvaardige. Het opnemen van een profeet is dus even verdienstelijk als het profeteren zelf, het luisteren naar het woorden van de apostelen is even belangrijk als de woorden die zij spreken. Want spreken en luisteren horen bij elkaar. Het spreken is maar de helft, luisteren hoort er wezenlijk bij. Zonder hoorders is de profeet nergens, is hij een roepende in de woestijn. Als de hoorder het woord dat gesproken wordt niet in zich opneemt, is het alsof het woord niet gesproken werd.

Wanneer je je openstelt voor wat de apostelen je te zeggen hebben kom je in een nieuwe, om zo te zeggen goddelijke dimensie. De apostelen, die hun eigen huis en familie hebben verlaten, vormen, samen degenen die naar hen luisteren, een nieuwe, wereldwijde familie, geworteld in God. Ook wij, die luisteren naar de woorden van het evangelie, horen tot die familie.